

Debreceni Ítéltábla

Mf.I.50.010/2022/6.

A Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Kusper Ügyvédi Iroda (cím1, eljáró ügyvéd: dr. Kusper Zsolt) által képviselt Felperes1 (cím2) I. rendű, Felperes2 (cím3) II. rendű, Felperes3 (cím4) III. rendű, Felperes4 (cím5) IV. rendű, Felperes5 (cím6) V. rendű, Felperes6 (cím7) VI. rendű, Felperes7 (cím8) VII. rendű, Felperes8 (cím9) VIII. rendű, Felperes9 (cím10) IX. rendű, Felperes10 (cím11) X. rendű, Felperes11 (cím12) XI. rendű, Felperes12 (cím13) XII. rendű és Felperes13 (cím14) XIII. r. felperesnek az Ószi Ügyvédi Iroda (cím15 eljáró ügyvéd: dr. Halásziné dr. Sós Gabriella Mónika) által képviselt Alperes (cím16) alperessel szemben elmaradt munkabér megfizetése és egyéb iránt indult perében a Miskolci Törvényszék 6.M.70.255/2020/46. számú ítélete ellen az alperes részéről 47. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

v é g z é s t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a XIII. rendű felperes vonatkozásában is részben elutasítónak tekinti, és mint ilyennek a nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot ebben a körben új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

A fellebbezési eljárási költségét az I. rendű felperesnek 7 544 (hétezer-ötszáznegyvennégy) forintban, a II.-VI. rendű, a VIII. és XI.-XII. rendű felperesnek személyenként 6 767 (hatezer-hétszázhatvanhét) forintban, a VII. és XIII. rendű felperesnek személyenként 6 350 (hatezer-háromszázötven) forintban, IX. rendű felperesnek 9 525 (kilencezer-ötszázhuszonöt) forintban, a X. rendű felperesnek 7 868 (hétezer-nyolcszázhatvannyolc) forintban, míg az alperesnek 87 798 (nyolcvanhétezer-hétszázkilencvennyolc) forintban határozza meg.

A végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú ítéletben megállapított, a fellebbezési eljárás szempontjából lényeges tényállás szerint az I. rendű felperes 2014. március 1-től osztályozó, csomagoló; a II. rendű felperes 1986. július 24-től villanyszerelő, raktáros; a III. rendű felperes 1984. március 2-től karbantartó; a IV. rendű felperes 1996. július 8-tól osztályozó; az V. rendű felperes 2011. november 1-től gépi nyomó, megvilágító; a VI. rendű felperes 1992. október 19-től áruszállító, ragasztószerelő; a VII. rendű felperes 2017. július 1-től porcelán dekoráló; a VIII. rendű felperes 2014. február 1-től porcelán dekoráló; a IX. rendű felperes 1996. január 3-tól adminisztrátor; a X. rendű felperes 2008. április 1-től matricakészítő; a XI. rendű felperes 2014. február 1-től osztályozó, javító, csiszoló; a XII. rendű felperes 1986. július 1-től

csíkozó, osztályozó, csomagoló; míg a XIII. rendű felperes 2018. március 1-től porcelán dekoráló munkakörben állt munkaviszonyban az alperessel és jogelődjeivel.

Az alperesnél 2019. január 1-től „2021.” március 11-ig érvényben lévő cafetéria szabályzat szerint a cafetéria juttatásból az adott hónapra kizáró feltétel volt, ha a munkavállaló a hónapban egy munkanapnál több ideig volt betegállományban.

A III. és XIII. rendű felperes 2020. március hónapban keresőképtelen állományban volt. A III. rendű felperes a 2020. évben összesen bruttó 37 500 forint bérén kívüli juttatásban részesült. 2020. február hónapra, valamint március hónap első felére az alperes 18 675 forintot Széchenyi kártya vendéglátás, 3 825 forintot Széchenyi kártya szálláshely címen fizetett ki részére, mely összegek utalására 2020 májusában került sor. A XIII. rendű felperes részére 2020 májusában összesen 22 500 forintot fizetett meg az alperes bérén kívüli juttatásként 2020. február hónapra, valamint március első felére, a bérlapon 11 250 forint Széchenyi kártya vendéglátás és további 11 250 forint Széchenyi kártya szálláshely címen került feltüntetésre.

Az alperes a felperesek vonatkozásában az (munkáltatói intézkedés1)., valamint a (munkáltatói intézkedés2). számú, 2020. március 31-én kelt munkáltatói intézkedés elnevezésű iratokban egyoldalú munkáltatói intézkedést tett, melyben közölte, hogy 2020. április 1-től 2020. április 30-ig elháríthatatlan külső ok miatt gyártási tevékenységet nem végez, az intézkedésben nevezett munkavállalók ebben az időszakban elháríthatatlan külső ok miatt mentesülnek a rendelkezésre állási és munkavégzési kötelezettség alól, továbbá ebben az időszakban díjazás, így különösen, de nem kizáróan alapbér, távolléti díj, bérpótlék, a munkaszerződésben bármilyen jogcímen megjelölt átalány vagy egyéb juttatás, a munkavégzéssel kapcsolatosan felmerült költségek megtérítése nem illeti meg őket. Az egyoldalú munkáltatói intézkedések tartalmazták, hogy a döntés 2020. április 1-jén 0 órakor lép hatályba, rendelkezését ezt követően kell alkalmazni, továbbá 2020. április 30-án 24 órakor minden további jogcselekmény, illetve jognyilatkozat nélkül hatályát veszti. A munkáltatói intézkedés indokolásában kifejtett okok szerint az alperes elháríthatatlan külső ok miatt nem tudja a gyártási és hagyományos kereskedelmi tevékenységét folytatni, erre hivatkozással a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (Mt.) 146. § (1) bekezdése alapján hozta meg a döntést a jogkövetkezmények alkalmazásával.

A munkáltatói intézkedést követően a felperesek, valamint az alperes között egyeztetések folytak, melyek nem vezettek eredményre.

A felperesek keresetet terjesztettek elő – egyebek mellett – elmaradt munkabér jogcímén az alperessel szemben. Az ezen a jogcímen előterjesztett módosított keresetében az I. r. felperes a 2020. április 1. és április 30. közötti időszakra 237 600 forint; a II-VI. rendű, a VIII. rendű, valamint a XI-XII. rendű felperesek a 2020. április 1. és április 30. közötti időszakra 213 136 forint; a VII. rendű felperes a 2020. április 10. és április 30., továbbá a 2020. május 1. és május 9. közötti időszakra 203 448 forint; a IX. rendű felperes a 2020. április 1. és április 30. közötti időszakra 300 000 forint; a X. rendű felperes a 2020. április 1. és április 30. közötti időszakra 247 808 forint; míg a XIII. rendű felperes a 2020. április 10. és április 30., továbbá a 2020. május 1. és május 9. közötti időszakra 129 480 forint; és valamennyien ezen tőkeösszeg 2020. május 10-től számított késedelmi kamata, továbbá perköltségük megfizetésére kérték kötelezni az alperest.

Az elsőfokú ítéletben írtak szerint a felperesek hivatkoztak az Mt. 42. § (2) bekezdés b) pontjára, az Mt. 51. § (1) bekezdésére, az Mt. 146. § (1) bekezdésére és előadták, hogy a törvény rögzíti a munkaszerződésből eredő alapvető jogokat és kötelezettségeket, eszerint a munkaszerződés alapján a munkavállalók kötelesek a munkáltató irányítása szerint munkát végezni, a munkáltató pedig köteles a munkavállalókat foglalkoztatni és részükre munkabért fizetni. A munkáltatót foglalkoztatási kötelezettség terheli, azaz nem csak joga követelni a felperesek teljesítését az előírt munkaidőben, de egyben kötelezettsége is őket munkával ellátni és a jogviszony alapján díjazást fizetni. Az alperesi intézkedéssel érintett időtartamban, azaz 2020. április 1. és 30. között teljesítésre képes és kész állapotban voltak, ezért a munkáltatót terhelő foglalkoztatási kötelezettség fennállt és miután az alperes foglalkoztatási kötelezettségét a beosztás szerinti munkaidőben nem teljesítette, állásidőre járó alpbérfizetési kötelezettség terheli. A munkáltatói utasításban hivatkozott ideiglenes leállást előidéző okok nem elháríthatatlan külső okra vezethetők vissza. Az uralkodó joggyakorlat szerint ugyanis az olyan ok elháríthatatlan, amelyre a munkáltatónak semmilyen, sem közvetlen, sem közvetett ráhatása nincs, és amely a tudomány és technika adott szintje mellett egyáltalán nem elhárítható. Ezért nem foghat helyt a szükséges alapanyag beszállításának a késedelmé, az online értékesítés leállítása, a kiskereskedelmi egységek nyitvatartásának korlátozása, vagy valamely polgári jogi szerződésben vállalt kötelezettség teljesítésének elmaradása még akkor sem, ha a kormány által kihirdetett veszélyhelyzet miatt részletes korlátozások kerültek bevezetésre, mert ezek az intézkedések nem minősülnek külső oknak.

Az alperes ellenkérelmében az általa jogalapjában teljes egészében, összecszerűségében csak a VII. rendű felperes esetében és csupán 58 128 forint erejéig vitatott elmaradt munkabér címén előterjesztett módosított keresetek elutasítását és a felperesek perköltségben marasztalását kérte. A gazdasági-piaci körülményeket igen részletesen kifejtve és bemutatva előadta, hogy a döntés meghozatalakor, majd a döntés időbeli hatálya alatt is folyamatosan fennálltak a külső, általa el nem hárítható okok, amelyek okán a gyártási tevékenységet 2020. április hónapra le kellett állítania. Az elháríthatatlan külső ok fogalmával összefüggésben hivatkozott az Mt. kommentárjára, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) indoklására és arra, hogy álláspontja szerint valamennyi, a gyártási tevékenység beszüntetéseként megjelölt ok a Covid-19 járványhoz kapcsolódik közvetlenül, így magának a munkáltatói intézkedésnek a közvetlen oka a Covid-19 járvány, abban semminemű más, általa elhárítható vagy az ő terhére értékelhető olyan ok, amelynek következményeit csak és kizárólag teljes mértékben neki kell viselnie, szerepet nem játszott, de annak megjelenése nyilvánvalóan nem neki felróható, arra ráhatása nem lehetett. A járvány magyarországi megjelenését követően azonnal számolni lehetett annak Magyarország egész területén való jelenlétével és ettől az időponttól, azaz 2020. március 4-től folyamatosan mérlegelnie kellett a járványhelyzetnek a munkavégzésre és a tevékenységére gyakorolt hatását. A járvány magyarországi terjedése és annak valamennyi munkáltatóra gyakorolt hatása nem áll az ellenőrzési körén belül. A járvány miatti részben magyar, részben külföldi állami intézkedések hatására nem állt rendelkezésre a gyártáshoz szükséges alapanyag, továbbá az általa nem befolyásolható piaci szereplők döntésének köszönhetően voltak vissza jelentős mértékben megrendelés. A munkavállalók kor szerinti és egyéb oknál fogva fennálló fokozott veszélyeztetettsége sem az ellenőrzési körében értékelendő, a védekezéshez szükséges eszközök rendelkezésre nem állása szintén nem az ő ellenőrzési körébe tartozik. Álláspontja szerint tehát az intézkedést kiváltó Covid-19 járvány elháríthatatlan külső oknak minősül. A szerződéskötés idején objektíve előre nem láthatóság is fennállt, mert 2019 decemberét megelőzően kötött munkaszerződést a felperesekkel. Minden olyan intézkedést

megtett, amely a rendelkezésére állt, igazolta, hogy az akadályozó körülményeket nem tudta elkerülni, a kár következményeit nem tudta elhárítani. Az intézkedés alapját képező Covid-19 vírus okozta járvány tehát olyan elháríthatatlan külső ok, amely jogszerűen szolgálhatott intézkedése alapjául, így a felperesek elmaradt munkabér jogcímén előterjesztett keresete megalapozatlan.

Az alperes beszámítást tartalmazó iratot is terjesztett elő az ellenkérelemmel egyidejűleg, melyben kérte, hogy a bíróság kötelezze a III. és XIII. rendű felperest személyenként 7 500 forint jogalap nélkül megfizetett béren kívüli juttatás megfizetésére. A beszámítást bruttó összegben jelölte meg és kérte, hogy az elmaradt munkabér jogcímen előterjesztett követelésbe, illetve a XIII. rendű felperes esetében az elmaradt béren kívüli juttatásként előterjesztett követelésbe is az elsőfokú bíróság a követelését számítsa be. Előadta, hogy a III. rendű felperes a 2020. évben összesen bruttó 37 500 forint, a XIII. rendű felperes 22 500 forint béren kívüli juttatásban részesült. A cafetéria szabályzat alapján, mely 2020. március 11-ig volt hatályban, 2020. március hónapra béren kívüli juttatásra nem voltak jogosultak tekintettel arra, hogy március hónapban hat napig, illetve március 25-től keresőképtelenek voltak, így a szabályzat alapján béren kívüli juttatás részükre nem jár. Hivatkozott ebben a körben az Mt. 164. §-ára továbbá arra, hogy az Mt. 155. § (2) bekezdése szerinti elszámolást a felperesek részére az előírt határidőben átadta, ők pedig annak az információnak a birtokában voltak, hogy március hónapban egy napot meghaladóan keresőképtelenek voltak, tehát a 2020. március hónapra teljesített béren kívüli juttatás megfizetésének alaptalanságát is fel kellett ismerniük.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg tizenöt napon belül az I. rendű felperesnek 237 600 forint elmaradt munkabért, valamint ezen összeg után 2020. május 10. napjától a kifizetés napjáig terjedő időre a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot, továbbá 81 000 forint perköltséget; a II. rendű felperesnek 213 136 forint elmaradt munkabért, valamint ezen összeg után 2020. május 10. napjától a kifizetés napjáig terjedő időre a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot, továbbá 81 000 forint perköltséget; a III. rendű felperesnek 213 136 forint elmaradt munkabért, valamint ezen összeg után 2020. május 10. napjától a kifizetés napjáig terjedő időre a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot, továbbá 100 000 forint perköltséget; a IV. rendű felperesnek 213 136 forint elmaradt munkabért, valamint ezen összeg után 2020. május 10. napjától a kifizetés napjáig terjedő időre a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot, továbbá 81 000 forint perköltséget; az V. rendű felperesnek 213 136 forint elmaradt munkabért, valamint ezen összeg után 2020. május 10. napjától a kifizetés napjáig terjedő időre a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot, továbbá 90 000 forint perköltséget; a VI. rendű felperesnek 213 136 forint elmaradt munkabért, valamint ezen összeg után 2020. május 10. napjától a kifizetés napjáig terjedő időre a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot, továbbá 90 000 forint perköltséget; a VII. rendű felperesnek 145 320 forint elmaradt munkabért, valamint ezen összeg után 2020. május 10. napjától a kifizetés napjáig terjedő időre a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot, továbbá 63 000 forint perköltséget; a VIII. rendű felperesnek 213 136 forint elmaradt munkabért, valamint ezen összeg után 2020. május 10. napjától a kifizetés napjáig

terjedő időre a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot, továbbá 81 000 forint perköltséget; a IX. rendű felperesnek 300 000 forint elmaradt munkabért, valamint ezen összeg után 2020. május 10. napjától a kifizetés napjáig terjedő időre a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot, továbbá 81 000 forint perköltséget; a X. rendű felperesnek 247 808 forint elmaradt munkabért, valamint ezen összeg után 2020. május 10. napjától a kifizetés napjáig terjedő időre a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot, továbbá 81 000 forint perköltséget; a XI. rendű felperesnek 213 136 forint elmaradt munkabért valamint ezen összeg után 2020. május 10. napjától a kifizetés napjáig terjedő időre a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot, továbbá 81 000 forint perköltséget; a XII. rendű felperesnek 213 136 forint elmaradt munkabért valamint ezen összeg után 2020. május 10. napjától a kifizetés napjáig terjedő időre a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot, továbbá 90 000 forint perköltséget; míg a XIII. rendű felperesnek 129 480 forint elmaradt munkabért valamint ezen összeg után 2020. május 10. napjától a kifizetés napjáig terjedő időre a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot, továbbá 100 000 forint perköltséget. Ezt meghaladóan az I., a II., a IV., valamint a VII.-XI. rendű felperes keresetét elutasította. Kötelezte a IX. rendű felperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg alperesnek 8 353 forint perköltséget. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az állam javára az állami adó- és vámhatóság felhívására megjelölt módon és számlára külön felhívásra 164 886 forint eljárási illetéket. Megállapította, hogy az eljárás során felmerült 38 677 forint eljárási illeték, valamint 15 000 forint viszontkereseti illeték az állam terhén marad, az eljárás során lerótt 15 000 forint viszontkereseti illetéket pedig az alperes visszaigényelheti az illetékes Nemzeti Adó- és Vámhivaltól. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az állam javára a Miskolci Törvényszék Gazdasági Hivatala felhívásában megjelölt módon és számlára 8 937 forint tanú útiköltséget és megállapította, hogy az eljárás során felmerült további 2 096 forint tanú útiköltség az állam terhén marad.

Az elsőfokú bíróság az ítélet – fellebbezési eljárás szempontjából lényeges – jogi indokolásában az Mt. 146. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés alkalmazását vizsgálva utalt arra, hogy állásidő esetén alpbér illeti meg a munkavállalókat az elháríthatatlan külső okot kivéve. A perben azt kellett vizsgálni a bíróságnak, hogy az elháríthatatlan külső ok fennállt-e, ezáltal az alperes mentesülhet-e az állásidőre járó alpbér megfizetése alól. A bíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy az alperes által előadott indokok, okok elháríthatatlan külső oknak minősülnek-e, avagy sem. Az Mt. 66. § (8) bekezdés c) pontjában is írt fogalom-meghatározással kapcsolatban az Mt. kommentár alapján azt lehet rögzíteni, hogy elháríthatatlan külső ok az, amelyre a munkáltatónak semmilyen, sem közvetlen, sem közvetett ráhatása nincs, amely ok a tudomány, technika adott szintje mellett egyáltalán nem elhárítható. Ilyen lehet - klasszikus példaként említve – az áradás például. Az eddig „kialakult bírói gyakorlat szerint” nem tartozik az elháríthatatlan külső ok fogalmába, ha a beszállító késik az anyaggal, vagy a megrendelő lemondja a megrendelést, mivel ezek a munkáltató számára nem minősülnek külső oknak.

Hangsúlyozta, hogy alapvetően a járványhelyzet nem minősül elháríthatatlan külső oknak. Ha a járványhelyzet kapcsán kiadott hatósági intézkedések vagy az ezzel összefüggésben meghozott jogszabályok a munkáltatót nem érintik, akkor önmagában a járványhelyzet nem

minősül elháríthatatlan külső oknak. A „kialakult bírói gyakorlat szerint” nem lehet tágan értelmezni az elháríthatatlan külső ok fogalmát. A piaci beszűkülés, a veszteséges gazdálkodás nem volt megfelelő hivatkozás az elháríthatatlan külső ok kapcsán. A kialakult Covid-19 járvánnyal összefüggésben viszont ez az álláspont másként értelmezhető a bíróság álláspontja szerint, azaz ha vannak olyan hatósági intézkedések, a járványhelyzet miatt meghozott jogszabályok, melyek miatt az adott munkáltató gazdasági helyzete, mint következmény alapján a munkaszerződés, a munkaviszony teljesítse, a fenntartása, illetve az állásidőre járó alaphír kifizetése elháríthatatlanná, vagy lehetetlenné válik, akkor minősülhet az adott esetben az ok elháríthatatlan külső oknak. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint fontos ebben a körben azt vizsgálni, hogy objektíve lehetetlenné vált-e a foglalkoztatás az alperesnél az intézkedésben szereplő 2020. április 1-től április 30-ig tartó időtartamban.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az elháríthatatlan külső okra történő hivatkozás kapcsán alperesnek azt kellett bizonyítania, hogy önhibáján kívül került abba a helyzetbe, amely a munkáltatói intézkedést eredményezte, okszerűen nem lehetett számolni azzal a helyzettel, kellő gondossággal nem láthatta ezeket a körülményeket előre. További fontos feltétel, hogy tanúsított-e kellő gondosságot és körültekintést a kialakult helyzettel összefüggésben, például igénybe vette-e a rendelkezésére álló állami támogatást.

Megállapította, hogy az alperes által hivatkozott 71/2020. (III. 27.) Korm. rendelet, valamint 46/2020. (III. 16.) Korm. rendelet alapvetően a munkáltatónak a felperesek foglalkoztatásával összefüggő tevékenysége folytatását nem lehetetlenítették el, mivel alperes felpereseket a porcelángyártási tevékenysége keretében foglalkoztatta, mely gyártási tevékenységet a hivatkozott Korm. rendeletek nem korlátozták közvetlenül. Alperes által üzemeltetett kiskereskedelmi tevékenység folytatására a 46/2020. (III. 16.) Korm. rendelet alapján valóban nem volt lehetőség, a kiskereskedelmi üzlet nem működhetett, azonban emellett alperes online kereskedelemmel is foglalkozott, mely a korlátozások alatt, a Korm. rendelet hatálya alatt is működhetett, illetve alperes ezt a tevékenységét működtette is, ebből számottevő bevétele is származott 2020. április hónapban is. Bizonyos szinten a kiskereskedelem terén korlátozva volt alperes tevékenysége, de a gyártási tevékenysége nem, ebben a tekintetben nem volt teljes tilalom, azaz nem merülhetett fel, hogy egyáltalán semmilyen módon a foglalkoztatási kötelezettségének nem tud eleget tenni. Alperes által hivatkozott korlátozó intézkedések vizsgálata során a bíróság megállapította, hogy ebből eredően alperes foglalkoztatási kötelezettsége felperesek vonatkozásában nem lehetetlenült el, ezek nem minősülnek elháríthatatlan külső oknak.

Az elháríthatatlan külső ok tekintetében az elsőfokú bíróság nem találta megalapozottnak alperes azon hivatkozását, miszerint azért nem tudott eleget tenni a foglalkoztatási kötelezettségének, mert a megrendeléseket visszamondták, illetve az alapanyagok késtek, a szállításból adódó nehézségek miatt, ezeket a körülményeket önmagában viselnie kell a munkáltatónak, az ebből eredő veszteséget, nehézségeket nem háríthatja át a munkavállalókra.

A forgalom várható visszaesésére történt alperesi hivatkozást feltételezésnek minősítette, az időben meg nem határozható időtartamra és előre biztosan nem tervezhető forgalomkiesés nem minősülhet elháríthatatlan külső oknak. A perbeli munkáltatói intézkedés meghozatalakor az alperes pontosan nem tudhatta, hogy a korlátozások meddig tartanak,

meddig nem lesznek események, melyek a termékek forgalmát elősegítik, ennek ellenére alperes az intézkedés hatályát egy hónapban határozta meg előre.

A már hatályban lévő jogszabályok, illetve a 2020 márciusában és áprilisában megjelent jogszabályok alapján az elsőfokú bíróság álláspontja szerint alperesnek lehetősége lett volna a foglalkoztatás biztosítására, akár úgy, hogy egyéb munkakört ajánl fel a felpereseknek, átmenetileg egy másik munkakörben foglalkoztatja őket, melyet az akkor hatályos Mt., a 47/2020. (III. 18.) Korm. rendelet és a 104/2020. (IV. 10.) Korm. rendelet lehetővé tett.

A fentiek alapján a jogszabályi keretek, a jogszabályi lehetőségek adottak voltak annak érdekében, hogy az átmeneti időszakban felmerült foglalkoztatási nehézségeket alperes „valamilyen” intézkedéssel, munkavállalókkal történő egyeztetések alapján létrejött megállapodással áthidalja. Alperes ilyen irányú intézkedéseket nem tett, az elsőfokú bíróság álláspontja szerint ezeket a lehetőségeket alperes nem használta ki, így alperes nem tett meg minden elvárhatót a foglalkoztatás biztosítása érdekében. Az említett intézkedések nem minősülnek átlagot meghaladó erőfeszítésnek, azonban a perben nem volt az megállapítható, hogy alperes minden tőle elvárhatót megtett volna felperesek foglalkoztatása érdekében.

Ezeket meghaladóan az elsőfokú bíróság az arany-, máz- és porcelán-alapanyag késedelmével, a futárszolgálat leállításával, a szokásos körülmények között az év szóban lévő időszakában megrendezett rendezvények elmaradásával összefüggő okokat sem tekintette elháríthatatlan külső oknak, hivatkozva arra is, hogy a forgalom visszaesése, a megrendelések lemondása – függetlenül annak okától – a munkáltató üzleti kockázata, azok ellenőrzési körön kívüli elháríthatatlan oknak nem tekinthetők.

Az alperes gazdasági helyzetével összefüggésben az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a kedvezőtlen gazdasági helyzet kialakulása már egy korábban, még a járványhelyzetet megelőzően indult folyamat eredménye. Az alperes kedvezőtlen gazdasági helyzete nem kizárólag a járványhelyzet, illetve az amiatt kiadott korlátozó intézkedések hatására alakult ki, a bemutatott gazdasági helyzet más tényezők és körülmények miatt alakult ki. Ezért a bíróság e körben sem látta megalapozottnak az elháríthatatlan külső okra történő hivatkozást.

Különös súllyal értékelte az elsőfokú bíróság, hogy felperesek állásidőn voltak, a munkáltató rendelkezésére álltak, azonban ez idő alatt alapbérüket nem fizette meg alperes. Az elháríthatatlan külső ok megítélésénél mérlegelte azt is, hogy felperesek az egy hónap alatt munkaviszonyból eredő kötelezettségüknek, nevezetesen rendelkezésre állási kötelezettségüknek eleget tettek, foglalkoztatásra irányuló jogviszonyt ezen időtartamban nem létesíthettek, munkabér fizetés hiányában biztosításuk szünetelt, ezáltal társadalombiztosítási ellátásra (táppénzre) nem voltak jogosultak. Az állásidő tartamát is figyelembe vette az elháríthatatlan külső ok vizsgálatakor, mivel nem pár napos időtartamról, hanem egy hónapról volt szó.

A fentiek alapján az eset összes körülményeit mérlegelve jutott arra a következtetésre az elsőfokú bíróság, hogy alperes a perben nem igazolta az elháríthatatlan külső ok fennállását, az alperes által előadottak nem minősülnek ilyen okoknak, így alperesnek fennáll az alapbér fizetési kötelezettsége az állásidő időtartamára, ezért a felpereseket – a VII. rendű felperes kivételével – a keresetváltoztatásban megjelöltek szerint megillető elmaradt munkabér és

késedelmi kamata megfizetésére kötelezte az alperest; a VII. rendű felperes vonatkozásában az ellenkérelemben vitatott összeg erejéig az ezen a címen előterjesztett keresetet elutasította.

Az alperesi beszámítást nem találta megalapozottnak, ezért a követelt összegeket nem számította be a marasztalási összegekbe. Megállapította, hogy III. rendű felperes az átadott bérjegyzék alapján, a XIII. rendű felperes pedig a kilépő jegyzék alapján nem ismerhette fel, hogy alperes által megjelölt 7 500-7 500 forint cafetéria kifizetés alaptalan volt. A bérjegyzék, illetve kilépő jegyzék adatai alapján ugyanis nem lehetett azt megállapítani, hogy a Szép-kártyára kifizetett összeg pontosan milyen időszakra jár, így nem állapítható meg az sem, hogy egy adott hónapra milyen összegű cafetéria juttatás jár, tekintettel arra – mely csak az alperes perben tett nyilatkozatából állapítható meg –, hogy a kifizetés több hónapot érintett, tehát több havi cafetéria juttatás került egy összegben kifizetésre. A több hónapot érintő egyösszegű kiutalásból nem lehetett megállapítani a havi cafetéria összegét, így a szóban lévő felperesek nem ismerhették fel azt, hogy a keresőképtelenséggel érintett hónap vonatkozásában milyen összeg került jogalap nélkül kifizetésre.

Az alperes fellebbezésében elsődlegesen kérte, hogy az ítéltábla az ítéletet abban a részében, amely részében a felperesi keresetnek helyt ad, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 369. § (1) bekezdése alapján gyakorolt felülbírálati jogkörében eljárva, a Pp. 381. §-ban foglaltakra hivatkozással helyezze hatályon kívül, a Miskolci Törvényszéket utasítsa új eljárásra és új határozat hozatalára tekintettel arra, hogy álláspontja szerint szükséges az elsőfokú eljárás megismétlése, illetve kiegészítése, mert az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése az ügy érdemi eldöntésére kihatott, és annak orvoslása a másodfokú eljárásban nem ésszerű. Másodlagosan kérte, hogy az ítéletet abban a részében, amely részében a felperesi keresetnek helyt ad, az ítéltábla a Pp. 369. § (3) bekezdés a), b), c) d), továbbá e) pontjában foglalt felülbírálati jogkörében eljárva, a Pp. 383. § (1) bekezdése, (2) bekezdés második fordulata és (3) bekezdése alkalmazásával változtassa meg és a felperesek keresetét teljes egészében, mint ténybelileg és jogilag megalapozatlan utasítsa el. Harmadlagosan kérte, hogy az ítéletet abban a részében, amely részében a felperesi keresetnek helyt ad, az ítéltábla a Pp. 369. § (4) bekezdésében rögzített felülbírálati jogkörben eljárva az elsőfokú eljárásnak az anyagi pervezetéssel összefüggő részében bírálja felül és a Pp. 384. § (2) bekezdés a) pont alapján „az ítéletet a támadott részében a Pp. 383. § szerint döntení”, illetve, ha a Pp. 384. § (2) bekezdés a) pont alapján döntení nem lehet, a b) pontja alapján az ítélet támadott részét helyezze hatályon kívül; valamennyi fellebbezési kérelme tekintetében kérte továbbá a felperesek első- és másodfokú perköltségben marasztalását is.

Álláspontja szerint az ítélet indokolása nem felel meg a jogszabályi rendelkezéseknek, abból a Miskolci Törvényszék Munkaügyi Kollégiuma számos releváns tényállási elem rögzítését jogszabálysértőn mellőzte, emellett az ítélet számos tényállási elemet iratellenesen tartalmaz, továbbá az nem tartalmaz minden, az alperes által a támadott intézkedés jogszerűségének elbírálása szempontjából relevánsnak tekintett ténybeli és jogi érvelés megvizsgálására vonatkozó bírói okfejtést, így nem megállapítható, hogy az elsőfokon eljáró bíróság az ügyben előadottakat teljes körűen megvizsgálta-e és a vizsgálat eredményét követően kialakította-e saját ténybeli és jogi meggyőződését. Emellett az elsőfokú eljárás iratanyagában megtalálható nyilatkozatokat és bizonyítékokat az elsőfokon eljáró bíróság több esetben kirívóan iratellenes tartalommal vette figyelembe, esetenként a megállapított tényállásból, illetve a felek előadásából okszerűtlen következtetéseket vont le, továbbá olyan körülményeket is figyelembe vett, amelyek az elsőfokú tárgyalás során felvett bizonyítási eljárásnak nem képezték tárgyát. Előadta azt is, hogy az elsőfokú bíróság az anyagi pervezetés és a szakértői

bizonyítás eljárási szabályait sértve nem adott tájékoztatást arról, hogy egyes kérdésekben felmerülhet szakértői bizonyítás igénybevétele (alperesi gazdasági helyzet, amelyből az elsőfokon eljáró bíróság teljes mértékben téves következtetést vont le). Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú eljárás súlyosan sértette az anyagi pervezetéssel kapcsolatos jogszabályi rendelkezéseket azzal, hogy a törvényszék utóbb olyan tényeket vett figyelembe, amelyekkel kapcsolatosan nem adott tájékoztatást arról, hogy azt az ügy érdemében való döntés tekintetében figyelembe veszi, továbbá, hogy az azzal kapcsolatos bizonyítás mely felet terheli, a bizonyítás sikertelenségét mely fél terhére értékeli. A törvényszék az elsőfokú eljárásban a rendelkezésre álló nyilatkozatokat és bizonyítékokat nem a Pp. rendelkezései szerint mérlegelte és vetette össze, az abból levont jogi következtetések esetenként nem felelnek meg a jogszabályoknak, nem összeegyeztethetők az ismertetett és figyelembe veendő joggyakorlattal. Utalt arra is, hogy az elsőfokon eljáró bíróság érdemi döntése nem felel meg az anyagi jogszabályoknak és az elsőfokú bíróság jogszabálysértően nem veszi figyelembe az alperes által szabályszerűen előterjesztett beszámítást tartalmazó iratban érvényesített beszámítást.

A felperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperes fellebbezési eljárási költségben marasztalását kérték. Előadták, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást a vonatkozó eljárásjogi és anyagi jogszabályok figyelembevételével helyesen állapította meg és abból helytálló jogi következtetést vont le, ítélete helyes és megalapozott. Álláspontjuk szerint a fellebbezésben írtakkal szemben az elsőfokon eljáró bíróság helyesen mutatott rá arra, hogy „... alapvetően a járványhelyzet nem minősül elháríthatatlan külső oknak. Ha járványhelyzet kapcsán kiadott hatósági intézkedések vagy az ezzel összefüggésben meghozott jogszabályok a munkáltatót nem érintik, akkor önmagában a járványhelyzet nem minősül elháríthatatlan külső oknak.” Hangsúlyozták, hogy a SARS-Cov-2 vírus miatt kialakult Covid-19 világjárvány nem alapozta meg a munkáltató támadott intézkedését, azzal szemben nem valósul meg a törvény által meghatározott feltétel, azaz a vírus objektíve nem tette lehetetlenné a munkáltató foglalkoztatási kötelezettségét. Önmagában az a tény, hogy a világban koronavírus-járvány van, munkajogi szempontból nem értékelhető az állásidő elrendelése szempontjából az alperesen kívülálló oknak, még akkor sem, ha annak kialakulása és terjedése független alperesi munkáltatótól, és azt elhárítani sem tudta. A koronavírus – mint köztudomású tény – ugyanis a maga nemében nem képezte akadályát sem a felperesek foglalkoztatásának, sem pedig a munkáltató rendeltetésszerű működésének, ahogy a többi, alperes által hivatkozott körülmény sem alapozta meg az állásidőre járó alaphétfizetési kötelezettség alóli mentesülését. A III. és XIII. rendű felperes maradéktalanul egyetértett továbbá az alperesi beszámítás alaptalansága körében kifejtett törvényszéki állásponttal is.

Az alperes elsődleges fellebbezési kérelme az alábbi indokok szerint megalapozott.

Az elsőfokú bíróság ítéletének az I., II., IV., VII., VIII., IX., X., XI, XIII. rendű felperesek egyéb béren kívüli juttatás megfizetésére irányuló keresetét elutasító és a IX. rendű felperes 8 353 forint perköltség megfizetésére kötelező rendelkezését fellebbezés nem érte, ezért és mert az ítélet kötelező hatályon kívül helyezésére okot adó körülmény (Pp. 379-380.§) nem merült fel, az ítéltábla nem érintette.

Az elsőfokú ítéletben megállapított tényállás is {[2]-[9] bekezdés} pontosításra szorul a rendelkezésre álló adatok alapján annyiban, hogy a VI. rendű felperes „égető” munkakört is

ellátott, továbbá a VII. rendű felperesre a (alperesi intézkedés 1), míg a XIII. rendű felperesre a (alperesi intézkedés 2) számú, de a per eldöntése szempontjából az elsőfokú ítélet [8] bekezdésében ismertetettekkel azonos tartalmú alperesi intézkedések vonatkoztak.

Ezek mellett is alappal sérelmezte az alperes fellebbezésében, azon belül elsődleges fellebbezési kérelmében azt, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 346. § (4) bekezdésének megsértésével gyakorlatilag egyetlen, az állásidőre járó alaphér-fizetési kötelezettség alóli mentesülés körében általa hivatkozott és részletesen kifejtett körülményt sem rögzített az ítélet tényállásában, azok közül azonban feltehetőleg volt olyan, amit az elsőfokú bíróság nem talált bizonyítottak és volt olyan is, amit döntése, az ítéletének jogi indokolása körében viszont mégis tényként fogadott el és értékelt, mérlegelt.

A Pp. 346. § (4) bekezdése értelmében az ítélet indokolása a bíróság által megállapított tényeket, a feleknek a per tárgyára vonatkozó kérelmét, illetve nyilatkozatát és azok alapjának rövid ismertetését, az érdemi rendelkezés tartalmára történő utalást, továbbá a jogi indokolást tartalmazza.

Az ítélet indokolása „egyes részeinek logikus elrendezése az áttekinthetőség és az érthetőség szempontjából kulcsfontosságú (...). A bíró a tényállást a felek és más perbeli személyek által elé tárt bizonyítékok értékelése és az azok közötti választás alapján, utólagosan rekonstruálja. Ehhez képest az indokolás első része az ügynek a bizonyítás alapján – ritkábban bizonyítás nélkül – a 279. §-ban szabályozott mérlegelési tevékenység eredményeként megállapított tényeit tartalmazza” [Orosz Árpád: Határozatok. In: Varga István (szerk.): A polgári perrendtartás és a kapcsolódó jogszabályok kommentárja. II/III. kötet. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2018. 1479. o.]. A tényállás ugyanis a per elbírálása alapját képező tények összessége (Fővárosi Ítéltábla 1.Pf.20.231/2013/4.).

Az Mt. 146. § (1) bekezdésével összefüggő tényállás, a megállapított tények körében az elsőfokú bíróság az ítélete [8] bekezdésében csupán az (munkáltatói intézkedés1) és (munkáltató intézkedés2) számú alperesi intézkedések lényegi tartalmát, majd ezt követően a [9] bekezdésben azt rögzítette, hogy a felek közötti egyeztetések nem vezettek eredményre. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság viszont egyáltalán nem állapított meg tényállást annak ellenére sem, hogy a 30. sorszámú jegyzőkönyv 4. oldalán körülírta a perben vizsgálandó körülményeket.

Ehhez képest – ahogy azt az elsőfokú ítélet [26]-[40], valamint [42]-[45] bekezdései is tartalmazzák – az alperes az eljárás során többször és igen részletesen, okirati bizonyítékok csatolása mellett (7. sorszámú ellenkérelem, 22., 27. sorszámú előkészítő irat, 30. sorszámú jegyzőkönyv, 32., 34. és 41. sorszámú előkészítő irat, 42. sorszámú jegyzőkönyv, 43. és 45. sorszámú előkészítő irat) hivatkozott az elháríthatatlan külső okkal összefüggésben a Magyarországon akkor kezdődött vírushelyzet bizonytalan kezelésére, a munkavállalók egészsége megőrzésének elsődlegességére, a gyártáshoz szükséges alapanyagok és a járvány megelőzéséhez szükséges eszközök beszerzésével kapcsolatos akadályokra, az online kereskedéssel és a futárszolgálat igénybevételével, az alapanyagok raktári tárolásával, az állandó és eseti megrendelések lemondásával, a szokásos és alperesi termékértékesítéssel általában együttjáró események megrendezésének elmaradásával, a kijárási korlátozással, a

2019-2020-as gazdasági helyzete alakulásával, a rendelkezésre álló támogatások igénybevételeivel, továbbá az egyes márkaboltok forgalmával összefüggő helyzetre is.

Ezeknek azért lehet kiemelt jelentősége, mert azt, hogy elháríthatatlan külső oknak tekinthető-e a kihirdetett veszélyhelyzet, minden gazdasági szereplő vonatkozásában egyedileg szükséges vizsgálni. Az, hogy a kihirdetett veszélyhelyzet és az erre tekintettel meghozott korlátozó intézkedések a gazdaság mely szegmensét, milyen mértékben érintették, milyen mértékben lehetetlenült el a tevékenység, csak egyedileg vizsgálható, mert az intézkedések nem minden gazdasági szereplőt egyforma mértékben érintenek (Debreceni Ítéltábla Mf.I.50.008/2021/13.).

Az kétségtelen, hogy az elsőfokú ítélet jogi indokolása {[69]-[102] bekezdés} részben tartalmaz a fenti alperesi hivatkozásokkal kapcsolatos okfejtéseket, de a bizonyítékok értékelése az alapul szolgáló és megállapított tényállás hiányában eleve nem lehet megalapozott. A bizonyítékok mérlegelésének ugyanis a megállapított tényállásra kell vonatkoznia, a bizonyítékok mérlegelésénél arról kell számot adni, hogy a tényállás megállapításánál mely bizonyítékokat fogadott el, és mely bizonyítékokat hagyott figyelmen kívül a bíróság, melyekre alapított tényállást és melyekre nem, tényállás nélkül azonban a bizonyítékok mérlegelése az ítéletben nem értékelhető (BDT2007. 1636.).

Az ítélet indokolása azért is nagyon fontos, mert ezen múlik az ítélet meggyőző ereje, és ezen kell alapulnia a rendelkező résznek. Az indokolásban a bíróságnak elsősorban a tényállást kell megállapítania, ami az indokolásnak tehát egy úgynevezett kötelező része a jogi indokolással és a bizonyítékok értékelésével együtt. Az ítélet indokolása nem pusztán egy formális kötelezettség, így annak megsértése lényeges eljárási szabálysértést jelent (BDT2004. 1085.). Amennyiben az elsőfokú bíróság a tényállás megállapítási kötelezettségét lényegében egészében elmulasztja, az ítélete felülbírálhatatlan (BH2018. 183., BDT2007. 1595.), a tényállás tisztázása nélkül megalapozott döntés nem hozható (Legfelsőbb Bíróság Pf.VII.25.790/2000/3., Fővárosi Ítéltábla I.Mf.31.051/2020/11.).

Ez a megközelítés és ítélezési gyakorlat a Pp. 346. § (4) bekezdése fényében fő szabály szerint szükségképpen irányadó a Pp. 381. § alkalmazása körében is, melynek értelmében a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét végzéssel hatályon kívül helyezheti, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasíthatja, ha szükséges az elsőfokú eljárás megismétlése vagy kiegészítése, mert az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése az ügy érdemi eldöntésére kihatott, és annak orvoslása a másodfokú eljárásban nem lehetséges, vagy nem észszerű.

A Pp. 346. § (4) bekezdésére figyelemmel az indokolási kötelezettség körében a tényállás-megállapítás gyakorlatilag teljeskörű elmulasztása a fentiek alapján vitathatatlanul lényeges eljárási szabálysértés.

Ez a lényeges eljárási szabálysértés a perbeli esetben az ügy érdemi eldöntésére közvetlenül és kimutathatóan ki is hatott, mert tényállás nélkül a bizonyítékok mérlegelése sem értékelhető az ítéletben, azaz nem állapítható meg: mely tények alapján és miért nem valósult meg az Mt. 146. § (1) bekezdésében írt elháríthatatlan külső ok, azaz miért volt marasztalható az alperes az ítélet rendelkező részében elmaradt munkabér megfizetésére.

A másodfokú eljárásban ez a szóban lévő lényeges eljárási szabálysértés nem is orvosolható (a beszámítás körében pedig – annak anyagi jogi jellegét szem előtt tartva – az orvoslás nyilvánvalóan nem észszerű), hiszen „másodfokon orvosolhatatlannak azok az eljárási hibák tekintendők, melyek formai értelemben orvosolhatók lennének, de arra azért nem indokolt sort keríteni, mert azzal az elsőfokú bíróság hatáskörét vonná magához a másodfokú bíróság, ami egyúttal a jogorvoslati lehetőséget is korlátozná” [Juhász László: Fellebbezés. In: Varga István (szerk.): I.m. 1617. o.]. Márpedig amennyiben a másodfokú bíróság további fellebbezési (rendes jogorvoslati) lehetőség engedése nélkül elsőként állapítana meg az ügyben irányadó tényállást és vonna le abból jogi következtetéseket, azzal lényegében egyfokúvá tenné az eljárást és megfosztaná a feleket az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított, hatékony jogorvoslathoz való joguktól.

Mindezekből okszerűen következik, hogy az elsőfokú eljárás kiegészítése az említett körben szükséges és elengedhetetlen, ezért az ítéltábla a Pp. 381. §-a szerint eljárva az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezéssel érintett részben hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

Az ítéltábla a Pp. 386. § (2) bekezdés d) pontjára figyelemmel rögzíti, hogy az elsőfokú bíróságnak a hatályon kívül helyezett rész vonatkozásában a perfelvételi tárgyalási szaktól kell lefolytatnia az új eljárást oly módon, hogy a Pp. 265. § (1) bekezdésének megfelelő alkalmazásával meghatározza a bizonyításra szoruló tények körét, majd a Pp. 266. § (1) bekezdése alapján vagy – ha az szükséges – az érdemi tárgyalási szakban a Pp. 276. § (1) bekezdésében írtak szerint, a felek bizonyítási indítványaihoz képest lefolytatott bizonyítás eredményeként megállapítja a perben álláspontja szerint releváns tényállást, az így megállapított és általa irányadónak tekintett tényállást a Pp. 346. § (4) bekezdésében írtaknak megfelelően az ítéletében rögzíti, majd pedig az azon alapuló, abból levont jogi következtetéseire alapozva hozza meg határozatát.

A másodfokú döntéssel az eljárás folyamatban maradt, ezért az ítéltábla a Pp. 386. § (3) bekezdése értelmében csupán meghatározta a felek ügyvédi munkadíjból álló fellebbezési eljárási költségének összegét a fellebbezéssel érintett pertárgyérték és – megbízási szerződés hiányában – a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése és 4/A. § (1) bekezdése alapján azzal, hogy ezen költségek viselése kérdésében is az elsőfokú bíróság dönt új határozatában. Az alperes fellebbezési eljárási költségének meghatározásakor az ítéltábla figyelemmel volt arra is, hogy a perben a feleket a költségmentesség és a költségfeljegyzési jog polgári és közigazgatási bírósági eljárásban történő alkalmazásáról szóló 2017. évi CXXVIII. törvény 3. § (1) bekezdés d) pontja alapján megillető tárgyi költségfeljegyzési jogra figyelemmel a fellebbezés előterjesztésével egyidejűleg az alperes szükségtelenül fizette meg a 221 223 forint fellebbezési illetéket.

Debrecen, 2022. május 20.

Dr. Tass Edina s. k. a tanács elnöke, Dr. Kormos János s. k. előadó bíró,
Dr. Paulik Andrea s. k. bíró